

Nucli de la Sagrera de Santa Maria de Palau-solità

Palau-solità i Plegamans

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Santa Maria de Palau-solità
Emplaçament A l'entorn de l'església parroquial de Santa Maria.

Coordenades:

Latitud: 41.58402
Longitud: 2.16894
UTM Est (X): 430727
UTM Nord (Y): 4603926

Classificació

Número de fitxa 08156 - 119
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XII-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Catàleg de béns a protegir POUM (2015), nº 7.01 CHD i 8.25 APA.
Número inventari Sí, CC.AA.: 15429.
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Diversos propietaris
Fitxes associades:
[Santa Maria de Palau-solità](#)
Autoria de la fitxa Virgínia Cepero González

Descripció

El nucli de la Sagrera es troba a l'entorn de l'església parroquial de Santa Maria de Palau-solità. Els límits d'aquest àmbit són: pel nord, el carrer de Sant Oleguer, que correspon a la traça de l'antiga carretera de Sentmenat; per llevant, el passatge de la Sagrera, i pel desnivell que separa la plataforma on s'assenta el nucli vell de la parròquia i els camps inundables del torrent de can Grau; pel sud, les parts del darrera de les construccions que formen la plaça de Santa Maria; i a ponent, pel carrer de la Sagrera. Aquest nucli o assentament ocupa un lloc privilegiat, pel que fa a la seva posició estratègica en el territori, com a punt elevat dominant la plana agrícola. Sembla que ja estava ocupat en l'època romana, ja que conserva en el seu topònim restes del que havia de ser abans "Palatio Solatari", palau d'una sola estància. Tot fa pensar que amb el pas dels anys i, degut a la seva posició estratègica, es van anar assentant diverses construccions fins al segle XII, quan es construí l'església de Santa Maria de Palau Solitar. Aquesta té unes característiques singulars, és una sagrera, un lloc d'asil i treva. Per tant, l'església esdevingué un centre d'atracció cultural i religiós i de poder econòmic. Aquest fet fa pensar que, durant molts anys, aquest emplaçament es convertí en centre neuràlgic i aglutinador de gent i activitats, i això comportà l'agregació al seu costat de diferents annexes que possiblement es convertiren en habitatges. Per tant, al costat de l'església es construïren un seguit d'edificacions formant un conjunt força unitari. Actualment el nucli vell de la Parròquia de Santa Maria de Palau-solità està format per tres petits grups de cases, presidit per la parròquia, el cementiri i una petita plaça. Compositivament, el conjunt forma una unitat clara i volumètricament molt neta, amb dos fronts de lectura molt diferents; per un cantó la façana de llevant, que es presenta al visitant, que accedeix per l'antiga carretera, com una panoràmica gràcies al tall topogràfic que hi ha entre el pla on està assentat el nucli i els altres conreus del torrent. Per l'altre, la façana de ponent, que no té una lectura de conjunt, com l'anterior, perquè no hi ha prou distància per contemplar-la. En general, el conjunt manté una certa unitat constructiva, en la mesura que no s'ha produït una renovació excessiva de l'edificació existent. Cal remarcar l'encert de moltes de les renovacions i reformes més antigues per contra de les més modernes, que han perdut el bon sentit de l'arquitectura tradicional. L'any 2006 es va dur a terme un seguiment arqueològic, amb motiu d'unes obres a la proximitat de l'església. Es van realitzar dues rases per a col·locar canonades de gas, a la cantonada del carrer Can Jan. Es van localitzar tres fosses simples a la rasa est-oest (l'altra rasa anava orientada nord-sud). No presentaven material associat, la qual cosa va impedir poder precisar la cronologia. Es creu que la orientació dels cossos seria nord-sud, però no es va poder confirmar, ja que la poca obertura de les rases i la no connexió dels ossos dificulta aquesta dada. El coneixement de la orientació permetria establir que la cronologia seria posterior a l'edat mitjana. Tot i que l'àmbit del jaciment de la sagrera, segons l'inventari de la Generalitat, es redueix només a una petita zona al costat de l'església, cal suposar que les troballes arqueològiques podrien donar-se a tot el nucli. Tanmateix, cal suposar que la seva conservació ha de ser molt precària, en trobar-se en un àmbit de construccions molt consolidades.

Observacions:

El nucli de la Sagrera de Santa Maria de Palau-solità disposa d'un "Pla Especial de Protecció del Sector de la Parròquia de Santa Maria de Palau Solitar". Fotografies: Catàleg de béns a protegir, POUM (2015).

Bibliografia

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT DE CULTURA (2009) Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya (Palau-solità i Plegamans). ROIG BUXÓ, J. (ARRAGO S.L.) (2011) Catàleg de protecció del patrimoni arquitectònic i arqueològic. POUM. Palau-solità i Plegamans: Ajuntament de Palau-solità i Plegamans.

